

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 25. Fleuit amarè. Ecce qualiter Deus aquas vocet maris superfascicalum suum, & time ne hoc in te non operetur, sicut timuit Petrus de Simône Mago.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Domini amici appellaverit, numquid super illum gratia fux si inavit oculos, numquid consilios respexit illum, ut facti possideret? minime negatum: sed quamvis permissu fuerit factioque placuerit, suffulit tamen eum gradam sui dabo. Tam illi victus erat: vultu lato sepe alter, & oculos suos rededere dignatus est in vultu, quem illum inavit atque in eius viscibus creavit: dicitur & Orionem, ut diximus, & etas explicabimus: vnde copiosi profuerunt lacrynarum imbres; alterum vero in peccatis suis deleverit obdormatam quo factum est ut cum eum alius eius inimicis blasphemis & convitiis irretaret. Ad Petrum suus coniecit oculos, sicut illos divinos, quibus nubes excitavit militie & doloris quibus cor eius obvoluitur: unde lacrymæ dimanant abundantes ad amorem suæ reparationem. Fecit hoc quia voluit: fecit hoc quia sibi in illo complacuit: fecit hoc, quia misericordiam illi præstat cuius miseretur, & quæ vult excolit, ut gratia Domini ablatius Domini nomen est eius.

§. 25. Fleuit amarè. Ecce qualiter Deus aquas vocet marii super fasciculum suum, & time ne hoc in te non operetur, sicut illovis Petrus de Sindone Mago.

tam paucos, ut numero signentur singulari, duodecim fuerant Apostoli, & septuaginta discipuli, qui futuri essent velut primæ plantæ; deinde subiungit, quod illos fundavit super terram: Fasciculum suum super terram fundavit: quia licet pauci fuerint infirmi & pauperes, illos tamen tanta solidavit firmitate, ut illos tota non potuerit evectere mundi infernique potentia. Illius ut tales die quodam inuitus coram se sic eos alloquitur: Nolite timere pusillus grex: quia com. Luc. 12. placenti vultu vestro date vobis regnum. O pusille mi grex, o fascicule mi dilecte, nolite timere: etenim in vobis fundam vineam quatenus ad domum regni celorum ascendatis. Porro dum hæc diceret Propheta hunc inuenit fasciculum, ut video proponit illi Deus hunc D. Petri calum: cum enim lapis esset fundamentalis diffusi, gi videbatur & per di duplicatis suis ac triplicatis negationibus, inimentis aggrauatis, in o maledictionibus & execrationibus denuo: epenitiam omnia in terram collabi videbantur. Collapsa columna cui tota domus innititur, quid sperandum nisi totius domus integerima ruina: calique miserandus? Cæsus fuit hic columna: illius maioris, inquit D. Aug. Ecce columna firmissima ad unius auri impulsum tota contremuit. Processi sermo pusilla (inquit idem) & immobilis in laudibus columna concussa est.

Videtur Domine, quod domus hæc quam in mundo fundasti, in terram prostrata conuertit. Hinc apage, inquit Propheta: incognita tibi est Dei potentia, & aquarum vocatio quam ad oculum facit & mansuetudo: suos etenim reflectens oculos ad amaro cordis Petri turbidum & amarum, nubes excitabit doloris, pudoris & verecundia, ex quibus tam copiosi profuunt per oculos eius pluiarum gurgites, ut illos quasi plenius hydris videatur effundere, quibus superficies terræ ejus arida restitabitur: locas aquas maris, effundit em super fascem terræ. Superficies terræ illa erat quæ particulariter in Petro erat perditata: ut enim diximus, negare Dominum tantum fuit superficialiter, exterius, verbisque oris exterioribus: quamvis hoc ad animam usque penetraverit, quandoquidem illum gratia Dei priuauerit: potro peccatum eius solius fuit negationis exterioris. Potro Petrus hoc reparare debuit, cuique in oculum lacrymarum aquis elue-

D. Aug. missima ad unius auri impulsum tota contremuit. Traß. 117. Processi sermo pusilla (inquit idem) & immobilis in laudibus columna concussa est. Tem. 9. 6.

Tem. 9. 6.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Tem. 10.

Quantum sapio non incongruè proposito comment quod idem propheta Amos paulo inferiori dicit repetens hoc idem, & non letari et pollem non admittit eius verba, & caelestem reuerentiam prophetiam: Qui adificat in caelo ascensum suum, & fasciculum suum super terram fundavit, qui vocat aquas maris & effundit eas super faciem terræ. Dominus nomen est eius. Iste qui a dicitur in caelo domum supremam & sublimem, hæc etenim hæc verba significat. Qui adificat in caelo ascensum suum, & fundavit fasciculum suum super terram &c. Adificavit quidem Deus in caelo Empyreo domum eminentem gloriæ suæ, electis suis in habitaculum, quod est regnum de quo Christus asserit esse celestis imperatorum a constitutione mundi. Etiam in terra Iohann. 5. fundavit Ecclesiam, ut ex hac domo ascensus fieret ad alteram. Vocat illam metropolim seu fasciculum sumptu metaphora ab agricolis, qui vineam plantat & considerat hic etiam fasciculum colligitur samentorum, illumque strigo immergit colligatum: ubi paulatim palmites illi radices producunt copiosas. Eo modo suos Dominus elegit Apostolos & discipulos

non idcirco tibi illam temerarie promittas, qui toto vitæ tempore tuis inhonestis vacas leno voluptatibus, & tu qui continuo pauperum ex-fugis sanguinem, & tu qui Deo teipsum habes obuersum, illum perfidus negas, si non verbis, certe operibus, etenim illa quæ in te conspicuntur, paganum magis redolent quam Christianum: nam hoc præstat illis Deus, qui sunt de fasciculo eius & ex eorum numero quos per meam suam elegit gratiam, & ab eterno in diuino suo consilio prædestinavit. Tu tibi sane, & si quidem ex hoc actu Petri si luciam elicias, quam prædiximus, cum tam facilem tanti peccati veniam impetraritis, tunc etiam timorem collige ex eo quod si hanc obtinuit, ratio fuit quod Dominus ex voluntatis sue beneplacito, oculos suos super eum firmauerit: & nescis utrum illos ad te sit conuersurus ob tua grauissima scelera, vel abscondita sua iudicia, quibus disponit de suorum fasciculo prædestinatorum: non enim tibi licitum est ea feruari, ea velle perimari.

Scriptis D. Ambrosii duos illos præclarissimos libros de penitentia contra hæreticos Nouatianos, dicentes, nullam esse penitentiam, quæ sufficeret Christianis baptizatis, qui remissis sibi in baptisate flagitiis, denuo ad illa labebantur; ut autem hunc errorem suum adtribuere, verba proferebant quæ dixit D. Petrus Simoni Mago. Cernit incantator ille, quod impo-nentibus Apostolis manus suas super illos qui fidem Christi susceperant, credebant, & baptisimo intingebantur visibiliter Spiritus S. descenderet in figura ignis: quo fiebat ut varijs linguis loquerentur, miracula paterent non leuia, & stupenda quælibet operarentur, iuxta Dominum promissum ipso die suæ in caelos Ascensionis: *Signa autem eos qui crediderint, hæc sequentur &c.* Accessit igitur Simon ad Apostolos, in hæc verba. Ecce quam pecunie summam exigitis, ut mihi eandem conceatis, quam vos habetis potestatem, dum alicui manus imponitis: *Cum vidisset Simon, quia per impositionem manus Apostolorum daretur Spiritus S. obtulit eis pecuniam dicens. Dato & mihi hanc potestatem; ut cuiuscumque imposero manus, accipiat Spiritum S. O te maledictum, inquit D. Petrus, auferat te tuamque pecuniam diabolus: satis liquidò cordis tui patefacis iniquitatem. *Pecunia tua incum sit in perditionem &c.* cor enim tuum non est rectum coram Deo. Hoc tibi confido ut sciam agas de hoc peccato penitentiam, Deumque supplex deprecaris si forte huius tibi veniam cleareas indulgeat: *Penitentiam ago ad hæc ne-**

quisia tua, & roga Deum, si forte remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui. Cor tuum confidit ipso selle amarus & iniquitatis obligatioe locutur irritum: *In selle amaritudine & obligatioe iniquitatis videris te esse.* Audis inquit hæreticus Nouatus quod ipse D. Petrus in dubium reuocet, utrum Simon veniam sit sceleris obtenturus etiam faciendo penitentiam: *Penitentiam ago, si forte remittatur tibi &c.* Expectat D. Ambrosius hæc verba ut tibi respondeat, & ait: Aduerbum hoc forsitan, licet verum sit, quod aliquando dubium inducit, ut quibus dicitur: forte erit hoc: alias dicitur significando securitatem, & hoc quidem apud prophetas & doctores: ratione cuius quosdam adducit verum Homeri; porro frequentius est in SS. litteris, in quo sensu Dominus ait: *Si me sciretis, Iohannem & Patrem meum sciretis.*

In verbis illis D. Petri ad Simonem Magum *Age penitentiam & roga Deum, si forte remittatur tibi &c.* eo sensu sumitur, ut nullo modo dubitet Apostolus, quod si Magus Deum ageret penitentiam, quin illi Deus debet veniam impetraret: *Nam petras dubitare de Christi nomine, & multò minus Petrus, qui passus est prope & clauis* Itaque Petrus non dubium mouit, quod si Simon ad veram penitentiam iam uerum curreret, tam enormis licet peccator, indulgentiam consequeretur: etenim extra dubium est, quod est, & primum principium in materia de hac cramento penitentia: hoc autem Petrus uerum in dubium, verum eius penitentia uera foret aut ficta: quia probe cognoscebat, quod autentiam peccatori suo gereret inuiscerata, qui cruciabatur, & illam in eo habens, radice habentem in eo plantatam omni selle amariorum: *In sale amaritudinis.* Similitè hoc vitium ita coadunatum illum teneret & religatum, sicut coadunatum truncum spiritus suis circumplectitur: hæc uerbis D. Ambrosii interprete significat. *In obligatione iniquitatis uideris te esse.* q. d. Iniquitas cor tuum ligatum & religatum complectitur. Casus autem hic est, quem D. Ambrosius designat, quod ille Simon fuerit ille quem referunt Euangelistæ, & D. Marcus appellat Kertobam, qui die quodam ad Domini uenit accessit ad discipulos tuorum, ut tuas possim frequentate classes, & sequi te quoquoque ueris: *Magnus, sequar te quoquoque ueris.* Cui sic Christus, amice, à seculo aberrasti: *Vulpes foras habent & volucres caluidas: filius autem hominum non habet, ubi caput iunum reclinet.* Quid hoc Domine calidus

etiam in hoc cogantur Sancti? Numquid omnes vocat, ut te sequantur, eaque ratione te statuis intersequantur dicendo: *Siquis vult venire post me* &c. Quomodo accedentem hunc, seque in sui sequam offerentem, repellis, pariterque tecum denegas? Vidit, inquit, quod cor erat illi plenum habendi cupiditate. Ut enim confiteri Domino datam suis discipulis potestatem facendi miracula, quotlibet curandi infirmos, eijcendi dæmones, hanc sibi potestatem ambuit, ut ex ea negotiaretur lucroque sibi referret quam plurimum. Idcirco non illum admittit Dominus, imo dixit, classem suam non eo facere apertis, et quis in ea dignitas sibi conquiret, nec in qua nec fumarum habebat nec domum, nec palmam cui caput inclinaret. Hanc avaritiam quam Dominus tunc vidit in Simoae Maggo, videt nunc & arguit D. Petrus, quod neque talem vellet potestatem, et cum imponeret alicui manus suas, descenderet super eum Spiritus S. & multa tibi pararet mirabilia, et hoc medio immensus sibi dignitas avarus cumularet; non enim est avaritia vitium quod si cor alicuius occupet, illud de facili solvat liberum.

Cor eius, ut inquit D. Ambrosius perlegit D. Petrus, videlicet penitentiam non veram esse sed tantum apparentem; etenim vera donum est divine gratiæ, & quam Deus pariter negabat peccatori in illa peccatori in iustam scelerum suorum penam; itaque non dubitavit Petrus, quod si verum susciperet penitentiam verum Deus illi gratiam remitteret, sed verum hanc illi gratiam faceret, & misericordiam, qua veram infunderet coram eorum criminumque penitentiam cui per malum suam ponebat avarus obstaculum. Nemo sine recta dubitat, luxuriose, vindictæ cupiditate, scelerator, quin si veram egerit penitentiam tibi Deus misericors ignoscat. Ceterum summo more dubitandum est verum cum vita tuorum sceleribus ad eius iustitiam conspergatur, illam tibi dare voluerit, atque de hoc peccatorum tuorum pelago aquas vocare veras lacrymarum, quibus culpam tuam abluis iniquitatem. Eadem loquendi formula vsus est D. Paulus de peccatis discipulum suum Thimotheum; ne in te recusat officium predicationis & correctionis querendam flagitiosorum hominum, si forsitan, inquit, aliquando Deus super ipsorum corda suos dignetur oculos reflectere veramque illis scelerum largiri penitentiam: *Corripit eos qui respiciunt veritatem, negando deus illis Deus penitentiam ad cognoscendam veritatem, & respiciant à diabolo laqueum, quo captivi tenentur ad ipsius volūntatem.*
Hieron. *Epist. de La Nizza. Tom. IV.*

Apposuit perpendit hæc verba D. Tho. quæ in c. 1. 2. D. Greg. ita legit: *Ne forte dei eis Deus &c. & ad Timot. subiungit: fortassis in rebus dubijs positus. Quod loc. 4. H. sic quasi dubium verum Deus sit illis veram con-* 6. in. 1. ad cellurus penitentiam, non enim illam dat omnibus, nec ad omnes suos conuertit oculos, sicut ad D. Petrum, vel propter eorum peccata, vel ex secretis & inscrutabilibus diuinæ suæ prædellinationis iudicij. unde videmus quod multis o-miserat hanc veram largiri penitentiam quamvis videatur, quod illam conati sint adipisci, lugendo & plorando cum Esau & reprobis alijs nobis commemoratis. Tibi tu cave, & Apollolitem Petrum audi tibi suaderem: *Cum timore 1. Petr. 1. incolatus vestri tempore conuenerunt. Aures at-* 17. tige ad collegam illius D. Paulum te admonentem: *Cum metu & tremore vestram salutem spe-* Phil. 1. 12. ramini. Quamvis enim due illæ columnæ sint diuinæ pignora misericordiae, atque in nobis tuam excitent veniæ fiduciam: sunt etiam eius gratiæ testimonia, hanc enim voluntarie communicat in quo sibi complacuit, & quando dignatur. Conuersus igitur Dominus respexit Petrum, & continuo egressus cepit flere.

D. Gregor. has conspicens lacrymas ex oculis Petri deluens atque de maxillis eius deorsum decidit, intellexi inquit, & iudicari quod iam Deus in superiori animæ parte ambularet, VIII. gradus fignos misericordiae. Quando in cubico, Deus has lo moratis inferiori, & puluerem aduersis decidentem, at: aliquis in superiori ambulat, qui lacrymas hunc deorsum despicit. Tu mentem tibi veniat, excitauit, inquit ille S. Doctor, myltica illa animalia Ezechielis: de illis quippe propheta testatur: quod grandem excitarent strepitum velut aquarum impetu currentium, & hinc notabatur sonus Dei sublimis in altissimis gradientis: *Et audiebam sonum alarum; quasi sonum aquarum multarum, & quasi sonum sublimis Dei.* Has attendis lacrymas adeo copiosas, gemitibus ac rugitibus associatas, et aquarum currentium: No- ueris igitur Deum super animam ambulare, & super cor eius: illac enim intravit super oculos Petrum aspiciens: *Negationem suam Petrus fletu amare, sed tamen pramissur, quod solus respexit Petrum.* Idem consideremus, inquit, in Magdalena. *Veni Maria Magdalena per multas maculas culpa ad pedes Redemptoris nostri cum lacrymis: sed quis illum infudit intus nisi qui denique suscepit foris? Quis illum ad lacrymas urgebat per compunctionis spiritum, nisi qui hanc exterius coram simul recumbentibus recipiebat ad veniam? Sic veltis fratres, continua cum Dauide supplex oratio:*
P P oratio:

D. Gra: Ho. 8. in Ezech. 2. 24.

Handwritten markings on the book's spine, including a large cross and other symbols.

Act. 9. oratio: *Respice in me & miserere, mei, & cum Hieremia. Recordari Domine, quid acciderit nobis: ianua & respice opprobrium nostrum.*

§. 26. Egressus foras Petrus. *Attende in Petro exemplar penitentiae: fuerunt eius lacryma aque Iordanis, & gallus id quod auferes Roma.*

63 **E**gressus Petrus foras fleuit amare Proposuit hoc tibi prototypon verae penitentiae. Duo sic perfecte vt nihil amplius agit. D. Petrus quibus te docet, qualiter agas tu quoque penitentiam. Primum: totaliter deserit peccatum & ab eo se abtinet. Secundum: deserit illud, & in quantum potest pro eo satisfacit. Primum hoc agit, quod sincere deserat peccatum: & quomodo debet, omitti. Hoc est *Egressus foras*. Abstinuit a negando: iam hoc totum euanit, & ab eis egreditur, qui fuerunt ipsi lapis offensionis, fugitque ab illis velut a peste contagiosa: sed nec in loco, vbi peccatum commissum fuit, moram traxit vltiorem, sed tanta fugit ab illo celeritate quanta quis se proripit a loco peste infecto. Hic optimus est penitentiae modus. Primum: vt peccato valedeas, atque ex eius te subducas occasionibus: finem accipiat impudicum tali amica conuersatio, nec amplius in domum eius pedem inferas, sed ab illa sicut ab igne fuge voracissimo. Post hac cesset alienorum deprecatio, & contractus relinque tanti mali occasiones. Sileat petitorium: nec ibi haec, nec accedas vltius ad tabernas losorias, in quibus tanti criminis habuisti occasionem. Quomodo dixit Spiritus S. *Egredere quasi damula de manu, & quasi avis de manu aucupis.* Egredere de flagitio, sicut damula, quae manu euasit aucupis, Dicito tu damulae, vel lepore, vel passeri, qui se laqueis expediuit, vel manum euasit, vt tibi proxime haereat, & ibi circumcirca diuagetur. Quo non fugit imperu, quando hinc liber euasit: Tartarus augeat te laqueis irretiuit auaritia, cambijs istis siccis, quae nec omniis maris vnda madefacient, ab illis fugito.

11. **Similitudo.** Angelum ausculta, Lot virum iustitia conspiciens de abyssu libertatem luxuriantu, illiq; dicentis: *Salua animam tuam, noli respicere post te: quum nec sis in omni circa regione, sed in monte saluum te fac, ne Crisus simul pereas.* Ne illi qui extindam iam faciem eandem adhuc fumantem proximam relinquit igni, quam cito nulloq; negotio re-actedetur? Admirabile semper doxi argumentum

Gen. 19. 17. illud Spiritus S. ex ore Salomonis. Primum: praecepit ingens beneficium hominibus a Deo prae-stitum, nobis eloquentia penitentiam, cum virtute lucrari possemus quicquid per peccatum ante perdidderamus, atque in primam restituere dignitatem ex qua decideramus, imo in ea nos virtutis multo promotere. Verba eius sunt haec: *Poenitentiis autem dedit vitam iustitia, & manserunt deficiences saluare, & delinquentes illi penitentem viciatis.* O quale beneficium! O quanta gratia! O quae misericordia! Lapsi sunt Angeli, & cum essent creaturae tanta pulchritudine & eminentia spectabiles, vt Lucifer omnium nobilissimus in natura, & multo maior edem praestantiora, muneraque gratiae, omnes tam desiderat remedio destituitos, atque tota Dei clementia eodem miseri damnatae prostratur. Heu quantus hic rigor vilitatis! Homines formam dedit & occasionem, vt si forte et altissimo gratiae gradu prolapsi sunt, ad eam deinde possint remeare: haec autem est penitentia, quae languidi, qui deficiuntibus sibi vitiis ad diuinam legis obseruantiam, turpiter ceciderunt: *Deficientes suscitans,* se possint ad eandem ledem ex qua protrucunt, erigere, atque in ea se per Dei misericordiam confirmare: necesse illi, quantum passi iuris optatissimi, quo per gratiam ad gloriam portebantur, illud denovo valeant recuperare. Hoc veritas illis intendit: *Et delinquentes illis seriem veritatis.*

... illud Spiritus S. ex ore Salomonis. Primum: praecepit ingens beneficium hominibus a Deo prae-stitum, nobis eloquentia penitentiam, cum virtute lucrari possemus quicquid per peccatum ante perdidderamus, atque in primam restituere dignitatem ex qua decideramus, imo in ea nos virtutis multo promotere. Verba eius sunt haec: Poenitentiis autem dedit vitam iustitia, & manserunt deficiences saluare, & delinquentes illi penitentem viciatis. O quale beneficium! O quanta gratia! O quae misericordia! Lapsi sunt Angeli, & cum essent creaturae tanta pulchritudine & eminentia spectabiles, vt Lucifer omnium nobilissimus in natura, & multo maior edem praestantiora, muneraque gratiae, omnes tam desiderat remedio destituitos, atque tota Dei clementia eodem miseri damnatae prostratur. Heu quantus hic rigor vilitatis! Homines formam dedit & occasionem, vt si forte et altissimo gratiae gradu prolapsi sunt, ad eam deinde possint remeare: haec autem est penitentia, quae languidi, qui deficiuntibus sibi vitiis ad diuinam legis obseruantiam, turpiter ceciderunt: Deficientes suscitans, se possint ad eandem ledem ex qua protrucunt, erigere, atque in ea se per Dei misericordiam confirmare: necesse illi, quantum passi iuris optatissimi, quo per gratiam ad gloriam portebantur, illud denovo valeant recuperare. Hoc veritas illis intendit: Et delinquentes illis seriem veritatis.

Porro quia te vider flatim vt aspirantem, & quo possis vt medio adeo efficaci, inquit, veni pe qua ratione hanc illum penitentiam, ita vt in integram perfecte restituaris: hinc hoc docet, dicendo: *Conuertere ad Dominum, & relinque peccata tua, precare ante faciem Domini, & minue offendicula.* Duo fecisti peccando, nisi in non leue prauidicium, Deique non parum iniuriam. Primum: tergum illi vertisti. Secundum: cor & faciem ad vitiosissimam consuetudinem creaturam. O quanta haec Dei obsequia! O quantum exprimat damnum tuamque perditionem! O quantu patrem suum optimam offensa iniuria, & quantum sibi detrimentum iniuam immorigerus ille adolescens, qui illi regis vinctos, cor vultumque suum dei linavit ad iniquitatem, in quibus omnem suam delapidauit luxuriosae substantiam, factus Satanae subulcus, fatis languescens & inedia. Heu quam graues debet Deus, censeque illud tanta dignum admiratione, vt eos ipsos obsteret, super obstupescant. *Obstupescito oculi super haec & prope eius de solamini vehementer, Aitis Dimon.* Dicitur...

I. **Duo ad veram requiruntur penitentiam.**

Iron. 6. 5.

11. **Similitudo.**

Gen. 19.

17.